

ת"פ 15215/12/16 - פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נגד משה תמיר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 15215-12-16 פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
נ' תמיר

לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר
המאשימה פרקליטות מחוז תל אביב פלילי
ע"י ב"כ עו"ד דניאל באר
נגד
הנאשם משה תמיר
ע"י ב"כ עו"ד בני ברקי

מזר דין

רקע

1. הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

זיוף מסמך בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 418 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; בידוי ראיות (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 238 לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, במהלך שנות התשעים התגלע סכסוך בין הנאשם לבין אביו ואחיו סביב שני נכסים, בעקבותיו נפתחו במרוצת השנים הליכים משפטיים שונים בבית המשפט לענייני משפחה שעניינם תביעות בעלות בנכס, לרבות בקשות שונות לסילוק יד ולפיצויים כספיים. במסגרת הליכים אלה, זייף הנאשם או מי מטעמו מסמכים רבים שהוגשו בהליכים שונים, בפני מותבים שונים, ראיות בדויות ומסמכים מזויפים הנחזים להראות כאילו נערכו ונחתמו בידי אביו של הנאשם, אשר הלך לעולמו בשנת 2004. הנספח לכתב האישום מפרט את אותם מסמכים מזויפים שהוגשו על ידי הנאשם לבית המשפט, באופן היוצר מצג שווא לפיו התכוון האב המנוח להקנות זכויות שונות בנכסים לידי הנאשם או מצג שווא לפיו קיבל האב המנוח כביכול כספים מידי הנאשם עבור הנכסים או עבור טיפול והשקעה בהם. בהתאם למפורט בנספח, המסמכים הוגשו במסגרת שלושה הליכים שונים, בארבעה מועדים שונים, בין השנים 2004 ועד 2012.

2. בטרם נשמעו טיעונים לעונש, התקבל תסקיר שרות המבחן בעניינו של הנאשם. התסקיר פירט את נסיבות חייו של הנאשם, בן 64 אשר מזה כ-15 שנים אינו עובד בשל בעיות רפואיות, נעדר כל עבר פלילי. שרות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה להתייחס באופן ביקורתי לבחירותיו, משליך את הבעייתיות שבמעשיו על אחיו ואינו מכיר

עמוד 1

בחומרם. עוד צוין, כי הנאשם הפנים דפוסים מירמתיים שהינם הישרדותיים עבורו, אשר עולים בקנה אחד עם מסירת מידע חלקי ובאופן מניפולטיבי לשרות המבחן. הנאשם הביע חרטה על מעשיו אך שרות המבחן התרשם כי מדובר באמירה כללית בלבד מתוך עמדה קורבנית. יחד עם זאת, ההליך המשפטי מהווה הרתעה כלפי הנאשם. בהתחשב בנתונים אלה, נמנע שרות המבחן מהמלצה על הליך טיפולי שיקומי והמליץ להטיל על הנאשם ענישה קונקרטיה ומוחשית, לצד מאסר מותנה.

3. הממונה על עבודות השרות מצא את הנאשם כשיר לביצוע עבודות שרות, תוך קביעת הגבלות.

טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה טענה כי מעשי הנאשם פגעו בזכות הקניינית של הפרט, בשלטון החוק, במעמד בית המשפט, סדרי המשפט ובטוהר ההליך השיפוטי. בהתחשב בנסיבות המקרה ובפסיקה אותה הגישה, ביקשה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות ל-18 חודשי מאסר בפועל. לאחר שנתנה משקל להיעדר עבר פלילי, לחלוף הזמן ולהודאת הנאשם במיוחס לו, למול התרשמותו השלילית של שרות המבחן מהנאשם, עתרה ב"כ המאשימה להטלת עונש של 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות, מאסר מותנה וקנס כספי (יצוין כי עתירה זו של המאשימה הוסכמה על הצדדים במסגרת הסדר הטיעון ביניהם).

5. ב"כ הנאשם ביקש להדגיש את הרקע למעשיו, סכסוך ארוך שנים בינו לבין אחיו אשר הסית, לטענתו, את אביהם כנגדו וגרם לו לנשל את הנאשם מירושתו. בנוסף, היפנה להרשעת האח בתקיפת הנאשם (טנ/1). על רקע זה ביקש לראות את ביצוע העבירות וכן את התרשמות שרות המבחן מהנאשם, אשר דפוסיו השליליים מתייחסים לסכסוך זה בלבד. סוגיה אחרת לה ביקש ב"כ הנאשם לתת משקל רב, היא חלוף הזמן. תחילה פירט מועדים שונים, אך לאחר התייחסות מפורטת מצד ב"כ המאשימה, טען כי השיהוי המדובר הוא בין השנים 2012, מועד בו נפתח תיק החקירה לאחר הגשת ערר, ועד לשנת 2016 עת הוגש כתב האישום. לגבי נתוני האישום של הנאשם, טען בא כוחו כי הנאשם תרם לחברה, כפי שניתן ללמוד ממסמכים שהוגשו (טנ/4). כיום הנאשם סובל ממצב בריאותי בעייתי, ומטופל בבת זוג חולה (טנ/3, טנ/5). ב"כ הנאשם ביקש לקבוע מתחם ענישה הנע בין מאסר מותנה ועד למספר חודשי מאסר בפועל או בעבודות שרות, ובהתחשב בטיעונו עתר להשית על הנאשם מאסר מותנה בלבד.

6. הנאשם בעצמו, טען כי הסכסוך המשפטי עדיין ממשיך וכן ציין את מצבו הכלכלי הקשה.

דין והכרעה

מתחם הענישה

7. ההליך המשפטי הוא עוגן חברתי בתחומי החיים השונים, ונדבך מרכזי בשלטון החוק המהווה עקרון יסוד במשטר דמוקרטי יציב. יצירת מצג שווא בדרך של זיוף ובידוי ראיות, במסגרת הליך משפטי, חותרת תחת יסודות הליך זה ופוגמת במלאכת השפיטה. פעולה שכזו עלולה להביא לידי תוצאות קשות, שנזקן מתפרס מעבר לצדדים להליך משפטי מסוים, עד כדי ערעור האמון ביסודות שלטון החוק.

עמוד 2

בשל אופי ההליך המשפטי, כמתבסס על ראיות, יש לראות בחומרה את מידת פגיעתן של עבירות זיוף ובידוי ראיות:

"הטעיית רשות שיפוטית בכל דרך שהיא, היא עבירה שקשה להמעיט בחומריתה. מערכת משפטית לעולם נשענת על מסמכים, תצהירים, עדויות ובאופן כללי הראיות (כמושג גנרי), המצויות בפניה. יצירת מסכת עובדות שקרית, המתבססת על מסמכים כוזבים, משמיטה את הקרקע תחת יכולתה של המערכת לתפקד ולהגיע לתוצאות אמת בסוגייה שבה היא עוסקת. הטעייתה של מערכת המשפט פוגעת בערכי יסוד ודי בה, בפני עצמה, להצדיק ענישה משמעותית ואפקטיבית"
(ע"פ (ת"א) 32070-05-12 יעקב אבירם נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (8.07.2013) להלן: "ענין אבירם").

באופן דומה יש להתייחס לעבירות הזיוף בהן הורשע הנאשם, המהוות במקרה זה חלק מפעולת בידוי הראיות שהוגשו לבית המשפט, וכן לעבירות הנסיון לקבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות, אשר היו המטרה בעת זיוף ובידוי הראיות. אף המחוקק התייחס בחומרה לעבירות בהן הורשע הנאשם, וקבע כל אחת מהן כעבירה מסוג פשע שהעונש הקבוע בצידה עומד על חמש שנות מאסר.

הפסיקה הציבה רף ענישה המעיד על מידת החומרה בה בתי המשפט רואים התנהלות זו, והצורך בהטלת עונש ממשי והרתעתי (רע"פ 2836/10 משה אברמשוילי נ' מדינת ישראל (11.8.2010); עפ"ג(חי') 3898-05-15 מאיר אלמגור נ' מדינת ישראל (9.6.2015); ענין אבירם).

8. הצדדים עתרו לקביעת מתחם ענישה אחד, אף שמדובר בריבוי מקרים אשר בוצעו לאורך

שנים. בחינת נסיבות המקרה הנדון, בהתאם למבחן הקשר ההדוק (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)), מאששת את עתירת הצדדים לקביעת מתחם ענישה אחד (ראו דנ"פ 2999/16 מזרחי נ' מדינת ישראל (22.5.2016)), אשר אף בו מדובר היה בריבוי עבירות לאורך שנים, כחלק מתכנית עבריינית אחת. יובהר, כי רף המתחם המרבי מורכב מצרופ העונשים המרביים שניתן להטיל בגין כל אחד מהמקרים (ע"פ 3614/14 גיא פן נ' מדינת ישראל, (29.06.2015), פסקאות 141-140).

בעת קביעת מתחם הענישה, יש לתת משקל משמעותי לנסיבות ביצוע העבירה. במקרה זה, הנאשם זייף בעצמו או באמצעות מי מטעמו, מסמכים שונים אשר הוגשו בארבע הזדמנויות שונות, במסגרת שלושה הליכים משפטיים שונים, ובכל אחד מהמקרים הגיש מספר מסמכים: ביום 24.10.2004, ביום 3.2.2008, ביום 28.4.2010 וביום 2.12.2012. יש לראות בחומרה את פעולת הנאשם לאורך שנים, במסגרת מספר הליכים, תוך תכנון מוקדם אשר כלל את זיוף ובידוי הראיות, זאת בנסיון לקבל דבר במירמה בנסיבות מחמירות. חומרה נוספת יש לראות בפוטנציאל הנזק ממעשי הנאשם, הן לצדדים להליך שעסק בשני נכסי נדל"ן, והן מבחינת הנזק המערכתי האפשרי כמפורט בסעיף 7 לעיל.

לצד זאת, יש לתת משקל מסוים לרקע הסכסוך המשפחתי ארוך השנים, כפי שפירט ב"כ הנאשם בטיעונו, כאשר הנאשם חש כי "נושל" שלא כדין מירושת אביו. משקל נוסף יש לתת לחלופי הזמן, ביחס לחקירת המקרה החל משנת 2012 ועד להגשת כתב האישום בשנת 2016. בהתחשב בהיקף החקירה הנדרש בנסיבות המקרה, לא מצאתי נימוק משכנע בטיעונו ב"כ המאשימה לגבי השיהוי בחקירה. בהקשר זה, יש לשקול מנגד את חומרת

העבירות והצורך בהרתעה (ע"פ 2771/02 **אבני נ' מדינת ישראל** פ"ד נט(4) 913).

לאחר שבחנתי ושקלתי את כל האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה במקרה הנדון נע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שרות ועד למאסר למשך 18 חודשים, ובנוסף ענישה של מאסר מותנה וקנס כספי.

לגבי מתחם גובה הקנס, יש להתחשב במוטיבציה הכלכלית העומדת בבסיס ביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, במידת הרווח הפוטנציאלי לנאשם, במידת הנזק האפשרי למתלונן, אך בנוסף יש לשקול אף את מצבו הכלכלי של הנאשם. בהתחשב בכל אלה, ובאישורים שהוצגו לגבי קשייו של הנאשם להתפרנס מזה שנים, אני קובע כי מתחם הקנס במקרה זה נע בין 10,000 ₪ ל- 50,000 ₪.

העונש המתאים

9. תסקיר שרות המבחן הציב תמונה עגומה של אדם מבוגר, ללא כל עבר פלילי, המתקשה עד כה להבין ולהפנים את חומרת מעשיו, על אף תחילת ביצוע העבירות לפני כ-15 שנים ועד להרשעתו כיום. בעקבות הסכסוך המשפחתי, הנאשם הפנים דפוסי מירמה שהובילו לביצוע העבירות, כאשר החרטה אותה הביע היא מן השפה ולחוץ. בהתחשב בעמדותיו, לא שולב הנאשם בהליך טיפולי כלשהו, ולמעשה הוא אוחז עד כה באותן עמדות בעייתיות המחייבות ענישה קונקרטיית כפי שהמליץ שרות המבחן. לצד זאת, יש לתת משקל למספר נתונים מצטברים המהווים נסיבות להקלה עם הנאשם, אשר המשמעותיים שבהם הם גילו של הנאשם, הנעדר כל עבר פלילי עד למקרה זה וכן הודאתו במיוחס לו. משקל מסוים יש לתת גם לתרומת הנאשם לחברה בשרותו במסגרת המשמר האזרחי (טנ/4), למצבו הרפואי (טנ/3), ולהשפעת העונש שיוטל, על הנאשם ועל בת זוגו הזקוקה לסיוע (טנ/5). בנתונים אלה יש כדי להקל במידת עונשו של הנאשם עד כדי עתירת המאשימה לעונש, שכן בלא משקלם המצטבר, בהתחשב בהתרשמות שרות המבחן המקובלת עלי, אני מוצא כי היה מקום להטיל על הנאשם מאסר בפועל במרכז מתחם הענישה.

לאחר שבחנתי ושקלתי את כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות, זאת בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שרות. בית המשפט מבהיר לנאשם את משמעות אי עמידתו בביצוע עבודות השרות.
- ב. 6 חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים מהיום עבירת מירמה או זיוף מכל סוג שהוא, או עבירת בידוי ראיות.
- ג. קנס בסך 10,000 ₪ או חודש מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרים תשלומים שווים, החל מיום 1.1.20 ומידי חודש בחודשו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' כסלו תש"פ, 04 דצמבר 2019, במעמד הצדדים.